Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23.10.2009, sp. zn. 21 Cdo 3483/2008, ECLI:CZ:NS:2009:21.CDO.3483.2008.1

Číslo: 66/2010

Právní věta: Námitka odvolatele o tom, že napadené rozhodnutí soudu prvního stupně vydal vyloučený soudce (přísedící), představuje odvolací důvod podle ustanovení § 205 odst. 2 písm. a) o. s. ř. O této námitce proto nerozhoduje nadřízený soud podle ustanovení § 16 o. s. ř. a pro její uplatnění neplatí lhůta uvedená v ustanovení § 15a odst. 2 o. s. ř. Její důvodnost posuzuje vždy odvolací soud, aniž by přitom byl vázán tím, zda, popř. jak otázku podjatosti soudce (přísedícího) posoudil ještě před vydáním napadeného rozhodnutí nadřízený soud (§ 16 o. s. ř.); shledá-li ji opodstatněnou, napadené rozhodnutí soudu prvního stupně bez dalšího zruší (§ 219a odst. 1 písm. a) o. s. ř.).

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 23.10.2009

Spisová značka: 21 Cdo 3483/2008

Číslo rozhodnutí: 66

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Odvolání, Podjatost

Předpisy: § 15a o. s. ř.
§ 205 odst. 2 písm. a) o. s. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

O k r e s n í s o u d v Teplicích rozsudkem ze dne 5. 5. 2005 zamítl žalobu, kterou se žalobce domáhal po žalované z důvodu odškodnění pracovního úrazu ze dne 13. 6. 2002 zaplacení náhrady za ztrátu na výdělku po dobu pracovní neschopnosti za dobu od 25. 6. 2002 do 30. 4. 2003 ve výši 67 482 Kč s úrokem z prodlení, a rozhodl, že žalobce je povinen zaplatit žalované na náhradě nákladů řízení 84 Kč. Z provedených důkazů dospěl k závěru, že v průběhu řízení nebylo prokázáno žalobcovo tvrzení, podle kterého by dne 13. 6. 2002 „došlo k úrazovému ději", na jehož základě by žalobce „byl v době od 25. 6. 2002 do 30. 4. 2003 práce neschopen". Podle okresního soudu o „úrazovém mechanismu" nesvědčí žádné z předložených potvrzení o pracovní neschopnosti a nebyl prokázán výpovědí Ing. M. S. a ani jiných svědků, kteří byli soudem vyslechnuti. Protože prokázání pracovního úrazu tíží poškozeného zaměstnance (žalobce), nemohlo být žalobě vyhověno.

Proti tomuto rozsudku okresního soudu podal žalobce dne 30. 1. 2006 žalobu na obnovu řízení. K důvodům obnovy řízení uvedl, že teprve v listopadu 2005 se mu podařilo zjistit adresu bydliště M. H. (bývalého zaměstnance žalované), který „byl v polovině června 2002 přítomen na pracovišti při tom, když žalobce připomínal svému nadřízenému Ing. M. S., aby nezapomněl zaevidovat pracovní úraz ze

dne 13. 6. 2002“, a bydliště J. D., který byl u žalobce „poslední den v červnu 2002 na návštěvě v době, kdy za ním přijel Ing. M. S. a požadoval, aby zašel k lékaři a nechal změnit pracovní úraz na nepracovní“. Žalobce si dále nechal MUDr. I. R. vypracovat znalecký posudek, z něhož vyplývá, že „úrazový děj“ ze dne 13. 6. 2002 „lze hodnotit jako pracovní úraz“. Protože žalobce nemohl uvedené důkazy použít v původním řízení a protože pro něho mohou přivodit příznivější rozhodnutí ve věci, je naplněn důvod pro obnovu řízení podle ustanovení § 228 odst. 1 písm. a) o. s. ř.

Okresní soud v Teplicích usnesením ze dne 1. 11. 2006 žalobu na obnovu řízení zamítl a rozhodl, že žalované se náhrada nákladů řízení nepřiznává. Uvedl, že v původním řízení byly provedeny všechny žalobcem navržené důkazy, včetně výslechu svědka Ing. M. S., jehož „adresa nebyla žalobci známa a byla zjištěna soudem“, a že žalobci nic nebránilo, aby navrhl také výslech svědků M. H. a J. D., jejichž adresa „rovněž mohla být zjištěna soudem“. Žalobce mohl v původním řízení rovněž navrhnout důkaz znaleckým posudkem, navíc jím předložený znalecký posudek byl zpracován bez zdravotnické dokumentace a „z jeho závěrů plyne pouze možnost hodnotit úraz jako pracovní, ale nelze jím prokázat, že skutečně k poškození zdraví žalobce tak, jak je jím tvrzeno dne 13. 6. 2002 při výkonu práce u žalované došlo“. Protože všechny nyní označené důkazy mohly být navrženy a provedeny v původním řízení, nejsou splněny důvody pro povolení obnovy řízení.

K odvolání žalobce, v němž mimo jiné „namítal podjatost“ předsedkyně senátu soudu prvního stupně JUDr. V. P. z důvodu, že „jako bývalá pracovnice právního odboru SD , která zastupovala tuto organizaci v pracovněprávním sporu se žalobcem a tento spor u krajského soudu prohrála, není nestranná“, K r a j s k ý s o u d v Ústí nad Labem usnesením ze dne 27. 2. 2008 odmítl „námitku podjatosti vznesenou žalobcem vůči předsedkyni senátu JUDr. V. P.“, potvrdil usnesení soudu prvního stupně a rozhodl, že žalobce je povinen zaplatit žalované na náhradě nákladů odvolacího řízení 100 Kč. Ohledně námitky podjatosti předsedkyně senátu JUDr. V. P. dovodil, že žalobce byl již v předvolání k prvnímu jednání u soudu prvního stupně „řádně poučen ve smyslu ustanovení § 15a o. s. ř.“ a že opětovně byl poučen soudem prvního stupně před zahájením jednání, „kde spolu se žalovanou shodně uvedl, že námitku podjatosti předsedkyně senátu nevznáší“, ačkoliv okolnosti namítané v odvolání již znal, neboť „se vztahovaly k době minulé“. Protože námitka podjatosti byla uplatněna zjevně opožděně, musela být odmítnuta. Ve vztahu k uplatněnému důvodu obnovy řízení odvolací soud shodně se soudem prvního stupně dovodil, že všechny žalobcem označené důkazy mohly být navrženy a provedeny v původním řízení, v němž byl žalobce řádně poučen podle ustanovení § 118a o. s. ř. o povinnosti důkazní a v němž žádné další důkazy nenavrhl ani po poučení podle ustanovení § 119a o. s. ř., a uzavřel, že žalobcem označené důkazy nelze považovat za důkazy nové a že proto důvody pro povolení obnovy řízení nejsou dány.

Proti tomuto usnesení odvolacího soudu podal žalobce dovolání. Namítl, že důkazy, které v žalobě na obnovu řízení označil (výslechy svědků a znalecký posudek), „byly skutečnosti, které bez své viny nemohl použít v původním řízení“, neboť mu nebyly „známy identifikační údaje těchto svědků“ a znalecký posudek se mu podařilo získat až po právní moci rozsudku. Těmito důkazy „měla být mimo jiné zpochybněna též věrohodnost důkazních prostředků, na nichž spočívalo rozhodnutí soudu prvního stupně“, a proto šlo „o důkazy předvídané v ustanovení § 228 odst. 1 písm. a) o. s. ř.“. K otázce podjatosti předsedkyně senátu soudu prvního stupně JUDr. V. P. žalobce namítl, že „jako bývalá pracovnice žalované zastupovala tuto organizaci v pracovněprávním sporu, kde jako úspěšná protistrana vystupoval žalobce“, že si žalobce původně „neztotožnil předsedkyni senátu s osobou bývalé právní zástupkyně žalované, neboť v mezidobí uplynulo více let“, a že „tuto skutečnost zjistil až z podkladů ve své dokumentaci při zpracování odvolání“. Tvrzení odvolacího soudu o tom, že „o této skutečnosti věděl, neboť se vztahovala k době minulé, nevyplývá z žádného podkladu ve spise ani z žádného důkazu“, a odvolací soud měl navíc „tvrzený důvod podjatosti zkoumat, i kdyby byla námitka podána opožděně“. Navrhl, aby dovolací soud rozhodnutí odvolacího soudu zrušil a aby mu věc vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaná navrhla, aby dovolací soud dovolání žalobce zamítl. Souhlasila se soudy obou stupňů v tom, že nebyly dány důvody pro obnovu řízení, neboť důkazy předložené žalobcem nejsou novými důkazy (žalobce pouze neznal adresy svědků, kteří mu jinak byli známi a které by jinak uvedl již v původním řízení) a které by ani nemohly přinést pro žalobce příznivější rozhodnutí ve věci. Námitku podjatosti vznesl žalobce v rozporu s ustanovením § 15a o. s. ř. až v odvolacím řízení a důvody vyloučení, které uvedl, mu byly prokazatelně známy již na počátku řízení; žalovaná v této souvislosti poukázala na to, že žalobce „sám v odvolání uvedl, že osoba soudkyně mu byla známa již z minulosti v rámci jiného soudního sporu s SD“. Odvolací soud podle názoru žalované odmítl námitku podjatosti z důvodu opožděnosti v souladu se zákonem. Žalovaná současně k otázce podjatosti předsedkyně senátu soudu prvního stupně JUDr. V. P. uvedla, že JUDr. V. P. nikdy v minulosti u ní nebyla zaměstnána, že pracovala do roku 1990 u právního předchůdce SD, a. s., že žalovaná vznikla dne 29. 10. 2001 jako dceřiná společnost SD, a . s., a že proto nemá k tomuto právnímu předchůdci žádný vztah.

N e j v y š š í s o u d zrušil usnesení odvolacího soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) věc projednal podle zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném do 30. 6. 2009, neboť dovoláním je napadeno usnesení odvolacího soudu, které bylo vydáno před 1. 7. 2009 (srov. Čl. II bod 12 zákona č. 7/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., ve znění pozdějších předpisů a další související zákony). Po zjištění, že dovolání proti pravomocnému usnesení odvolacího soudu bylo podáno ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o. s. ř., se Nejvyšší soud nejprve zabýval otázkou přípustnosti dovolání.

Dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští (§ 236 odst. 1 o. s. ř.).

Podmínky přípustnosti dovolání proti usnesení odvolacího soudu, jímž bylo rozhodnuto o žalobě na obnovu řízení, jsou obsaženy v ustanovení § 238 odst. 1 písm. a), § 238 odst. 2 a v § 237 o. s. ř.

Dovolání je přípustné proti usnesení odvolacího soudu, jímž bylo změněno rozhodnutí soudu prvního stupně, kterým bylo rozhodnuto o žalobě na obnovu řízení (§ 238 odst. 1 písm. a/, § 238 odst. 2 a § 237 odst. 1 písm. a/ o. s. ř.), nebo jímž bylo potvrzeno usnesení soudu prvního stupně, kterým soud prvního stupně rozhodl o žalobě na obnovu řízení jinak než v dřívějším usnesení proto, že byl vázán právním názorem odvolacího soudu, který dřívější usnesení zrušil (§ 238 odst. 1 písm. a/, § 238 odst. 2 a § 237 odst. 1 písm. b/ o. s. ř.), anebo jímž bylo potvrzeno usnesení soudu prvního stupně, kterým bylo rozhodnuto o žalobě na obnovu řízení, jestliže dovolání není přípustné podle ustanovení § 238 odst. 1 písm. a), § 238 odst. 2 a § 237 odst. 1 písm. b) o. s. ř. a dovolací soud dospěje k závěru, že napadené usnesení odvolacího soudu má v rozhodnutí o žalobě na obnovu řízení po právní stránce zásadní význam (§ 238 odst. 1 písm. a/, § 238 odst. 2 a § 237 odst. 1 písm. c/ o. s. ř.); to neplatí ve věcech, v nichž dovoláním dotčeným výrokem bylo rozhodnuto o peněžitém plnění nepřevyšujícím 20 000 Kč a v obchodních věcech 50 000 Kč, přičemž se nepřihlíží k příslušenství pohledávky (§ 238 odst. 1 písm. a/, § 238 odst. 2 a § 237 odst. 2 písm. a/ o. s. ř.), a ve věcech upravených zákonem o rodině, ledaže jde o rozsudek o omezení nebo zbavení rodičovské zodpovědnosti nebo pozastavení jejího výkonu, o určení (popření) rodičovství nebo o nezrušitelné osvojení (§ 238 odst. 1 písm. a/, § 238 odst. 2 a § 237 odst. 2 písm. b/ o. s. ř.).

Žalobce dovoláním napadá usnesení odvolacího soudu, jímž bylo potvrzeno usnesení soudu prvního stupně, kterým bylo rozhodnuto o žalobě na obnovu řízení. Podle ustanovení § 238 odst. 1 písm. a), § 238 odst. 2 a § 237 odst. 1 písm. b) o. s. ř. dovolání není přípustné, a to již proto, že ve věci nebylo soudem prvního stupně vydáno usnesení o žalobě na obnovu řízení, které by bylo odvolacím soudem zrušeno. Dovolání žalobce proti usnesení odvolacího soudu tedy může být přípustné jen při splnění

předpokladů uvedených v ustanovení § 238 odst. 1 písm. a), § 238 odst. 2 a § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř.

Rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam ve smyslu ustanovení § 238 odst. 1 písm. a), § 238 odst. 2 a § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. zejména tehdy, řeší-li právní otázku, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo která je odvolacími soudy nebo dovolacím soudem rozhodována rozdílně, nebo řeší-li právní otázku v rozporu s hmotným právem (238 odst. 1 písm. a/, § 238 odst. 2 a § 237 odst. 3 o. s. ř.).

Dovolací soud je při přezkoumání rozhodnutí odvolacího soudu zásadně vázán uplatněnými dovolacími důvody (srov. § 242 odst. 3 o. s. ř.); vyplývá z toho mimo jiné, že při zkoumání, zda napadené rozhodnutí odvolacího soudu má ve smyslu ustanovení 238 odst. 1 písm. a), § 238 odst. 2 a § 237 odst. 3 o. s. ř. ve věci samé po právní stránce zásadní právní význam, může posuzovat jen takové právní otázky, které dovolatel v dovolání označil.

Přípustnost dovolání podle ustanovení 238 odst. 1 písm. a), § 238 odst. 2 a § 237 odst.1 písm. c) o. s. ř. není založena již tím, že dovolatel tvrdí, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu má ve věci samé po právní stránce zásadní význam. Přípustnost dovolání nastává tehdy, jestliže dovolací soud za použití hledisek, příkladmo uvedených v ustanovení 238 odst. 1 písm. a), § 238 odst. 2 a § 237 odst. 3 o. s. ř., dospěje k závěru, že napadené usnesení odvolacího soudu v rozhodnutí o žalobě na obnovu řízení po právní stránce zásadní význam skutečně má.

V projednávané věci bylo pro její rozhodnutí významné vyřešení právní otázky, jak má být posouzena podjatost soudce (přísedícího), který věc rozhodoval u soudu prvního stupně, byla-li v řízení namítnuta teprve v odvolání proti rozhodnutí soudu prvního stupně nebo až v průběhu řízení před odvolacím soudem. Uvedená právní otázka dosud nebyla v rozhodování dovolacího soudu vyřešena. Vzhledem k tomu, že její posouzení bylo pro rozhodnutí projednávané věci významné (určující), představuje napadené usnesení odvolacího soudu rozhodnutí, které má ve věci samé (ve věci obnovy řízení) po právní stránce zásadní význam. Dovolací soud proto dospěl k závěru, že dovolání žalobce proti usnesení odvolacího soudu je přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř.

Po přezkoumání rozsudku odvolacího soudu ve smyslu ustanovení § 242 o. s. ř., které provedl bez jednání (§ 243a odst. 1, věta první, o. s. ř.), Nejvyšší soud dospěl k závěru, že dovolání je zčásti opodstatněné.

Účastníci mají právo vyjádřit se k osobám soudců a přísedících, kteří mají podle rozvrhu práce věc projednat a rozhodnout; o tom musí být soudem poučeni (§ 15a odst. 1 o. s. ř.).

Účastník je povinen námitku podjatosti soudce (přísedícího) uplatnit nejpozději při prvním jednání, kterého se zúčastnil soudce (přísedící), o jehož vyloučení jde; nevěděl-li v této době o důvodu vyloučení nebo vznikl-li tento důvod později, může námitku uplatnit do 15 dnů poté, co se o něm dozvěděl. Později může námitku podjatosti uplatnit jen tehdy, jestliže nebyl soudem poučen o svém právu vyjádřit se k osobám soudců (přísedících) (§ 15a odst. 2 o. s. ř.).

K rozhodnutí o námitce podjatosti soud věc předloží s vyjádřením dotčených soudců (přísedících) svému nadřízenému soudu (§ 15b odst.1 o. s. ř.); to neplatí, byla-li námitka uplatněna před nebo v průběhu jednání, při němž byla věc rozhodnuta, a má-li soud za to, že námitka není důvodná (§ 15b odst.2 o. s. ř.), jakož i tehdy, uplatnil-li účastník v námitce stejné okolnosti, o nichž bylo nadřízeným soudem již rozhodnuto, nebo je-li námitka zjevně opožděná (§ 15b odst. 3 o. s. ř.).

O tom, zda je soudce nebo přísedící vyloučen, rozhodne nadřízený soud v senátě (§ 16 odst. 1, věta první, o. s. ř.). Opožděně podanou námitku nadřízený soud odmítne (§ 16 odst. 2 o. s. ř.).

Usnesení nadřízeného soudu o tom, zda je soudce (přísedící) vyloučen, nebo o odmítnutí námitky pro opožděnost je závazné pro soud a pro účastníky řízení; ustanovení § 205 odst. 2 písm. a), § 219a odst. 1 písm. a), § 229 odst. 1 písm. e) a § 242 odst. 3, věta druhá, o. s. ř. tím nejsou dotčena (§ 16b o. s. ř.).

Odvolání proti rozhodnutí soudu prvního stupně lze odůvodnit mimo jiné tím, že rozhodnutí soudu prvního stupně vydal vyloučený soudce (přísedící) (§ 205 odst. 2 písm. a/ o. s. ř.). Odvolací soud zruší rozhodnutí soudu prvního stupně, jestliže rozhodoval vyloučený soudce (přísedící) (§ 219a odst. 1 písm. a/ o. s. ř.).

Soudní rozhodnutí může být v souladu se zákonem, jen jestliže bylo vydáno nepodjatým soudcem (přísedícím). Občanský soudní řád proto zajišťuje, aby z projednávání a rozhodování věci byl vyloučen takový soudce (přísedící), u něhož je důvod pochybovat o jeho nepodjatosti.

Námitka podjatosti soudce (§ 15a odst. 3) – jak vyplývá z výše citovaných ustanovení – je jedním z právních prostředků, prostřednictvím kterého lze dosáhnout vyloučení podjatého soudce (přísedícího) z projednávání a rozhodování věci. Není ovšem prostředkem jediným. Otázka, zda je soudce (přísedící) vyloučen, se totiž řeší konečným způsobem při rozhodování o opravném prostředku (o odvolání, dovolání nebo žalobě pro zmatečnost) směřujícím proti rozhodnutí, které soudce (přísedící) vydal. Prostřednictvím námitky podjatosti může být soudce (přísedící) z projednávání a rozhodování věci vyloučen jen tehdy, zjistí-li se již v průběhu řízení před soudem určitého stupně (tedy dříve než u něho věc byla skončena), že soudce (přísedící) věc projednávající není nepodjatý (že je tu důvod pochybovat o jeho nepodjatosti), kdy je třeba přistoupit k jeho vyloučení ihned, neboť není procesně ekonomické, aby se na řízení dále účastnil a aby přijal (vydal) ve věci rozhodnutí. Vyjde-li však podjatost soudce (přísedícího) najevo teprve poté, co již bylo o věci rozhodnuto, není námitka podjatosti již způsobilým právním prostředkem k vyloučení soudce (přísedícího). Náprava může být zjednána jen cestou opravného prostředku; námitka, že ve věci rozhodoval vyloučený soudce, je nejen způsobilým odvolacím důvodem, ale i důvodem žaloby pro zmatečnost (§ 229 odst. 1 písm. e/ o. s. ř.), a k tomuto zmatečnostnímu důvodu lze přihlédnout i za dovolacího řízení (§ 242 odst. 3, věta druhá, o. s. ř.). Posouzení, zda ve věci rozhodoval vyloučený soudce, v opravných řízeních soudu – jak vyplývá z ustanovení § 16b o. s. ř. – přitom nebrání ani to, že před vydáním napadeného rozhodnutí byla uplatněna námitka podjatosti, jakož ani to, zda, popř. jak o ní bylo nadřízeným soudem ve smyslu ustanovení § 16 o. s. ř. rozhodnuto.

Z uvedeného vyplývá, že v občanském soudním řízení je nutné důsledně odlišovat námitku podjatosti soudce nebo přísedícího (§ 15a odst. 3) a námitku, že ve věci rozhodl vyloučený soudce nebo přísedící, která je odvolacím důvodem a zmatečností (důvodem žaloby pro zmatečnost a vadou, k níž přihlíží ve smyslu ustanovení § 242 odst. 3, věty druhé, o. s. ř. dovolací soud).

Zatímco pro námitku podjatosti soudce (přísedícího) je v ustanovení § 15a odst. 2 o. s. ř. předepsána lhůta, jejímž zmeškáním se stává opožděnou (§ 15b odst. 3 a § 16 odst. 2 o. s. ř.), uplatnění námitky, že ve věci rozhodl vyloučený soudce (přísedící), je limitováno jen lhůtami, předepsanými pro podání opravných prostředků, v nichž tvoří jejich důvod, případně též způsobem jejich projednání. Námitku, že rozhodnutí vydal vyloučený soudce, lze uplatnit jako důvod opravného prostředku bez ohledu na to, zda byla námitka podjatosti vznesena nebo že vůbec nebyla uplatněna, zda, popřípadě jak o ní bylo nadřízeným soudem rozhodnuto nebo kdy se účastník o důvodu podjatosti (důvodu pochybností o nepodjatosti soudce nebo přísedícího) dozvěděl.

Nejvyšší soud proto – ve vztahu k projednávané věci – dospěl k závěru, že námitka odvolatele o tom, že napadené rozhodnutí soudu prvního stupně vydal vyloučený soudce (přísedící), představuje odvolací důvod podle ustanovení § 205 odst. 2 písm. a) o. s. ř. O této námitce proto nerozhoduje nadřízený soud podle ustanovení § 16 o. s. ř. a pro její uplatnění neplatí lhůta uvedená v ustanovení §

15a odst. 2 o. s. ř. Její důvodnost posuzuje vždy odvolací soud, aniž by přitom byl vázán tím, zda, popř. jak otázku podjatosti soudce (přísedícího) posoudil ještě před vydáním napadeného rozhodnutí nadřízený soud (§ 16 o. s. ř.); shledá-li ji opodstatněnou, napadené rozhodnutí soudu prvního stupně bez dalšího zruší (§ 219a odst. 1 písm. a/ o. s. ř.).

V posuzovaném případě žalobce namítl podjatost předsedkyně senátu soudu prvního stupně JUDr. V. P. až ve svém odvolání proti usnesení soudu prvního stupně. Odvolací soud – jak vyplývá z napadeného rozhodnutí – tento úkon žalobce považoval za námitku podjatosti, o níž je třeba zvlášť rozhodnout, ačkoliv ve skutečnosti šlo o jeden z odvolacích důvodů, které žalobce postavil proti usnesení soudu prvního stupně, a na uplatnění námitky vztáhl lhůtu podle § 15a odst. 2 o. s. ř., přestože odvolatel může odvolací důvody ve včas podaném odvolání měnit i po uplynutí odvolací lhůty až do rozhodnutí odvolacího soudu (§ 205 odst. 3 o. s. ř.). Závěr odvolacího soudu, že se pro opožděnost nelze zabývat tvrzenými důvody, v nichž žalobce spatřoval důvod pochybovat o nepodjatosti JUDr. V. P., proto nemůže obstát.

Podle ustanovení § 228 odst. 1 písm. a) o. s. ř. může účastník napadnout žalobou na obnovu řízení pravomocný rozsudek nebo pravomocné usnesení, kterým bylo rozhodnuto ve věci samé, jsou-li tu skutečnosti, rozhodnutí nebo důkazy, které bez své viny nemohl použít v původním řízení před soudem prvního stupně nebo za podmínek uvedených v ustanovení § 205a a § 211a o. s. ř. též před odvolacím soudem, pokud mohou přivodit pro něho příznivější rozhodnutí ve věci.

Skutečnosti, rozhodnutí a důkazy jsou, jak vyplývá z citovaného ustanovení, důvodem obnovy řízení jen tehdy, jestliže je účastník, který se domáhá obnovy, nemohl bez své viny použít v původním řízení (a jsou tedy pro účastníka ve srovnání s původním řízením nové) a současně jestliže pro něho mohou přivodit příznivější rozhodnutí ve věci. Skutečnosti a důkazy jsou pro účastníka nové v případě, že účastník, ačkoliv v době původního řízení objektivně vzato existovaly, je nemohl bez své viny použít, například proto, že o nich nevěděl, a ani jinak z procesního hlediska nezavinil, že nesplnil svou povinnost tvrzení nebo důkazní povinnost. Původním řízením se rozumí vždy řízení před soudem prvního stupně. Bylo-li proti rozhodnutí soudu prvního stupně podáno odvolání, rozumí se původním řízením také řízení před odvolacím soudem, avšak jen za předpokladu, že šlo o takové skutečnosti nebo důkazy, jejichž uplatnění v odvolání nebo v odvolacím řízení umožňují § 205a a § 211a o. s. ř.; nebylo-li podáno odvolání proti rozhodnutí soudu prvního stupně, nelze účastníku vytýkat, že nepodal odvolání, i když šlo o takové skutečnosti nebo důkazy, které jsou ve smyslu § 205a o. s. ř. odvolacími důvody. Pro závěr, že skutečnosti, rozhodnutí nebo důkazy mohou přivodit (nové skutečnosti, rozhodnutí nebo důkazy buď samy o sobě nebo ve spojení s již známými skutečnostmi, rozhodnutími nebo důkazy) pro účastníka, který obnovu uplatnil, příznivější rozhodnutí ve věci, postačuje, že se jeví alespoň jako pravděpodobný.

Se závěry soudů, podle kterých nejsou důkazy výslechem svědků M. H. a J. D. a znaleckým posudkem v řízení nové, dovolací soud souhlasí.

I když žalobce nemusel znát adresy bydliště svědků M. H. a J. D. a i když v době původního řízení nebyl ještě vypracován znalecký posudek MUDr. I. R., soudy správně dovodily, že žalobci nic nebránilo, aby v původním řízení navrhl výslech těchto svědků, neboť „identifikační údaje těchto svědků“ nebyly předpokladem pro navržení těchto důkazů, jakož i vypracování znaleckého posudku o otázkách, které posléze (na jeho objednávku) řešila MUDr. I. R., když je nepochybně přípustné navrhnout důkaz znaleckým posudkem, který teprve bude (na základě rozhodnutí soudu) vypracován, a nikoliv jen již vypracovaným (na žádost účastníka řízení) znaleckým posudkem.

Protože usnesení odvolacího soudu není správné, Nejvyšší soud je podle ustanovení § 243b odst. 2,části věty za středníkem, o. s. ř. zrušil a věc podle ustanovení § 243b odst. 3, věty první, o. s. ř. vrátil Krajskému soudu v Ústí nad Labem k dalšímu řízení.